

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Tinerii la conducere.

Sibiu, 28 Octombrie n.

S'a adus vorba mai de multe ori, în articole publicate în „Tribuna” din Arad, asupra bătrânilor, după părerea confrăților din Arad: greoi și neputincioși, și s'a pledat cu un zel vrednic de o cauză mai bună pentru retragerea lor, ori mai bine zis, pentru delăturarea lor dela conducerea afacerilor noastre publice: politica-cultural-economică, și înlocuirea lor cu puteri tinere „oțelite”, pentru că, probabil, la vremi noi, cu trebuințe noi, generația tină cere oameni noi, cu cărări noi.

Zicem și noi, cu celelalte ziare românești, cari au combătut cu bun succes dorința celor dela „Tribuna” de a vedea puteri tinere în fruntea corporațiilor și instituțiilor noastre naționale: să iasă numai la iveală acei tineri vrednici de a conduce afacerile noastre publice, și toată lumea li se va pleca și le va face loc, ca să ajungă în frunte. Dar unde sunt aceste puteri tinere, bune de a fi puse la conducere? Astăzi nime nu le vede, nime nu le cunoaște, pentru că nici unul dintre tinerii noștri de astăzi nu s'a impus încă prin nimica, nici prin muncă prea încordată și rodnică, nici prin minte prea luminată, cum s'au impus alții în trecut, de ex. Bărnuțiu, Avram Iancu, Alesandru Mocsonyi, cari deși erau tineri, au fost adevărați îndrumători în viața noastră publică, și obștea cu drag i-a investit cu rolul de conducători.

Avram Iancu era numai de 24 de ani, când s'a pus în fruntea poporației din Munții apuseni, și nici un bătrân nu i-a spus să se dea la o parte, ca să facă loc altora, mai bătrâni, pentru că toți au văzut și au înțeles, că el e cel mai potrivit de a conduce Moții, fiindcă pe lângă

focul tineresc din sân mai are și mintea oțelită și judecata rece a unui bătrân.

Alesandru Mocsonyi era cel mai tiner deputat român în dieta țării dela anii 1866 — 1872, — abia de douăzeci și cinci de ani, — și totuși el era conducătorul luptelor parlamentare, date în dietă pe tema chestiei de naționalitate, fără ca cineva să se fi supărat pentru aceasta ori să fi cerut, să fie lăsați bătrânii să conducă.

Și am mai putea înșira exemple, dar e de prisos. S'ar face deci loc cu multă bucurie și astăzi pentru tineri, cum s'a făcut totdeauna în trecut, și i-am pune cu drag în fruntea treburilor noastre publice, dacă le-am vedea superioritatea și vrednicia. Dar nu vedem și nu cunoaștem nici o mărime atât de impunătoare între tinerii noștri de astăzi, care ne-ar oferi garanța, că ar fi la locul seu, ca conducător național. Iar până nu ni se arată o astfel de lumină, să fim bucuroși că ne fac bătrânii serviciile pe cari ni le fac, căci pe ei îi cunoaștem. Le cunoaștem trecutul, destoinicia și curățenia sufletului.

Tinerii noștri „oțeliți”, și cei de astăzi, și cei de mâine, ar trebui să știe, că posturile de conducători ai unui popor nu sunt sinecure create pe seama celor învățați se trăiască pe ușor și să muncească puțin, ci sunt posturi de încredere, legate de mare și grea responsabilitate, pe cari tocmai din acest motiv obștea românească nu le poate încredința decât numai celor ce au dat probe netăgăduite despre destoinicia lor și despre curățenia sentimentelor naționale și morale. Rolul de conducător nu se cerșește, și nici nu se usurpează, ci se câștigă, prin merite.

Ar mai trebui apoi să știe tinerii noștri „oțeliți” de astăzi, că

pentru a fi conducătorul unui popor, nu ajunge numai înflăcărul naționalism și iscusința de a rosti vorbiri frumoase, ori de a scrie articole captivante, ci se mai cere încă, întâi de toate o desăvârșită independență materială, și multe, foarte multe cunoștințe. Cine nu le are acestea, să nu râvnească la rolul de conducător al poporului.

Ziariul nostru spusese înainte cu 40 de ani și mai bine, când încă se vedeau nizuințele, ca unii neche-mați să fie considerați de conducători, cam ce însușiri ar trebui să aibă un conducător de popor. Erau părerile marelui Șaguna, cari au fost publicate în numărul 33 din anul 1869 al ziariului nostru, după cum urmează:

„E foarte nobil, ca cineva să se avânte la rolul de a fi conducător, și mai cu seamă politic, dar la așa ceva se cere mai mult decât dorința de a fi numit cap de partidă... La așa ceva se cere: a studia și a ști cântări popoarele, cu toate împrejurările lor, interne și externe, a ști de ce valoare e puterea lor intelectuală, naturală, și cea câștigată prin învățatură, a ști cum stau ele între sine, va să zică, care este mărimea lor numerică, care e țaria lor geografică, și care e influența lor asupra celorlalte? Din aceste puncte de vedere să se reverse apoi lumina, și să nu se sparie mereu, ca și copiii cei mici cu: „Vine turcul cu sacul” și altele, ca să tacă și să asculte numai la cuvintele celui ce are ambițiunea să vadă o mulțime, care ascultă și la gura lui. Ambițiunea aceasta sfârmătoare nu are decât două nizuințe: de a impune despotice cineva ideile sale și altora spre urmare, și de a vedea, că toți se pleacă acestor idei. Și tocmai aici zace cuibul cel nesecabil al cabalelor, al intrigilor, cari orbesc pe celce s'a aruncat în ele,

până la prețul pierderii lumii întregi, dacă s'ar putea, numai dânsul cu părerea sa să nu rămână pe jos. Acum, dacă o națiune este așa de nefericită să aibă mai mulți „luceferi” de acestia în sinul ei, cum se va zidi ea, cum va căpăta însuflețire, dar cum va fi respectată, când „luceferii” ei aruncă cu tină unul asupra altuia, și asupra a tot ce e respectabil în sânul ei, numai pentru că nu se pleacă și supune ideilor lor? Unui astfel de popor nefericit tocmai acești preținși salvatori îi suna clopotul cel îngrozitor: „Pierirea ta din tine”. Scăparea de acest rău este scăparea de toate celelalte. Națiunea, când nu va fi bântuită de pasiuni în sânul ei, la moment întinereste, împuterește, și îndrăzneala străinului pâlăște și devine neasurătoare”.

Mulți dintre nerăbdătorii noștri tineri de astăzi, — dar și dintre actualii conducători neche-mați, — își vor găsi perfect de bine redată fotografia în aceste înțelepte cuvinte, pentru că și astăzi suntem, durere, acolo, unde eram înainte cu 40 de ani, că ceice n'au alta, decât focul sacru al iubirii de neam în suflet, și câteva frase bombastice pe buze, se cred mântuitori ai neamului, luceferi, oameni geniali, cărora întreaga lume trebuie să li se închine și să-i admire. Nu putem deci decât să dorim neamului nostru aceea ce i-am dorit și înainte cu 40 de ani, ca să-l ferească Dumnezeu de prea mulți „luceferi”, și să-i dea totdeauna mai puțini, ori poate și numai câte unul, dar luminos, conștient, preocupat totdeauna de interesele obștei, nu de ale sale particulare, cu gândul la muncă, nu la plăceri, — iar nouă, tuturor celorlalți, să ne dea numai buna însușire de a ști asculta de el.

FOIȘOARĂ.

Manuale bune.

Lovitura grea ce s'a dat prin legea aponiană, este cea mai grea cercare ce a îndurat-o dela înființarea ei școala confesională română. Efectul acestei legi, căreia trebuie să ne supunem, este hotărât de natură negativă pentru promovarea culturii noastre naționale.

Datorința de a propune limba maghiară după planul ministerial este aproape imposibilă de împlinit, și om să fie acel învățător, atât ca fizic, cât și ca intelect, care va putea satisface îndatoririlor sale în ambele direcțiuni, în propunerea cu rezultat a limbei maghiare și în asigurarea succesului învățământului în limba maternă. Fără ajutorul manualelor bune, cari înlocuiesc aproape jumătate din munca învățătorului, noi când nu se poate nădăjdi rezultatul dorit de inspectorii regiști, bine înțeles a acelor inspectorii, cari nu cer imposibilități în materie de limbă maghiară.

Conștiința aceasta a îndemnat pe unii dintre autorii noștri de cărți didactice de a scrie astfel de manuale, cari cuprinzând toate elementele de învățământ asigură în oarecare măsură cunoștința limbei maghiare și ușurează munca enormă a învățătorilor.

Dintre aceste manuale cea mai mare răspândire și-au asigurat-o manualele dlui

Iuliu Vuia, fost director școlar. Basat pe experiențele unei munci de 3 decenii de-a scris astfel de manuale, cari le folosesc deopotrivă, atât elevii, cât și învățătorul, cu cel mai mare succes. Resultatul muncii școlare cu folosirea acestor manuale întrece ori care rezultat ajuns până aci în școlile noastre elementare din diecesele Aradului și Caransebeșului.

Manualele dlului I. Vuia intitulate: „Gyakorlati tanmenet” cuprind întreg materialul prescriis de planul de învățământ ministerial și anume: aboder maghiar, bu-căți de cetire în toate clasele, exerciții de intuițiune, poezii, cântări, jocuri, precum și întregul material prescriis din aritmetică, geografie, istorie și constituție. Partea întâi cuprinde materialul prescriis pentru anii 1, 2, 3 de școală, iar partea a II-a pentru anii 4, 5 și 6 de școală. Limba e ușoară, simplă, evitându-se cu îngrijire construcții stilare greoaie și lungi.

Un mare avantaj al cărților dlui Vuia este și ieftinătatea lor, fiecare manual costă 50 fl. legat. Hârtia e bună, tiparul legibil.

Valoarea cărților o caracterizează mai bine recenziunea oficială, pe baza căreia s'a aprobat cartea din partea ministrului reg. ung. de culte. Intre altele zice numita recenziune:

„Ca cărți practice se numără între cele mai bune cărți de acest fel, în limba română nu cunosc lucrare, care ar instrua limba maghiară pe elevii școlii primare după un metod atât de lămurit și ușor”.

„Ele dovedesc deosebite cunoștințe

didactice și o aranjare corespunzătoare a materiei”.

Cumcă astăzi se învață cu succes limba maghiară în școlile române din patrie, aceasta este a se mulțumi în prima linie manualelor lui Iuliu Vuia, compuse cu atâta istețime și după un metod atât de ușor, căci scrierea ce face subiectul recenziunii se numără din toate punctele de vedere între cele mai succese creațiuni”.

Aceasta e părerea recensentului ministerial, iar recensentul Ven. Consistor aradan scrie:

„Intrebările și răspunsurile în partea I. și îndeosebi în piesele de cetire partea a doua sunt grupate cu istețime rară și dibăcie pedagogică, înlesnind în mod vădit elevilor însușirea limbei maghiare, totodată și câștigarea cunoștințelor elementare”.

Recensentul Ven. Consistor din Caransebeș între altele scrie: „Intre manualele de acest fel aceste două sunt cele mai bune. Piesele sunt ușoare și bine întocmite. Îndeosebi partea a doua e foarte succasă. O cunosc și din folosință în școală. Dintre cărțile câte le-a scris I. Vuia pentru școala populară, aceste manuale sunt cele mai bune”.

Vaza de care se bucură aceste manuale e neîntrecută de alt manual, scris pentru folosul școlii populare. Până acum a ajuns ediția a nouă, abia în decurs de cinci ani și în anul acesta deja se pună o nouă ediție sub tipar.

Dacă manualele aceste întrunesc toate condițiile unor manuale bune, ce e mai

natural decât ca folosirea lor să se estindă tot mai mult, introducându-se și în acele școale, cari până acum folosesc încă manuale scrise de autori străini și nepotrivite pentru școlile românești. Pe lângă folosirea acestor manuale învățătorul cruță mult timp, este scutit de încercări fără succes și are astfel și timpul necesar a se îngriji și de învățământul românesc.

Recomand deci cu toată căldura manualele dlui Iuliu Vuia stimatei colegii, în convingerea, că folosindu-se de ele aduc un serviciu real școlii române prin cruțare însemnată de timp, ce se poate rezerva apoi pentru învățământul românesc, după cum am atins mai sus, de altă parte câștigă învățătorul însuși, făcând economie de forță fizică, care pentru învățător este cel mai însemnat câștig. În sfârșit învățătorul află un scut bun și față de multele șicane din partea inspectorilor regiști, cărora li se poate face observarea, că nu se poate cere mai mult, decât ce cuprind cărțile dlui I. Vuia, aprobate în două rânduri de ministrul reg. de culte și instrucțiune publică.

În sfârșit se dă, prin folosirea acestor manuale, și recunoașterea publică din partea învățătorilor față de munca neobosită a unui coleg, care a fost pătruns de gândul și dorința de a ajuta pe colegii săi în împlinirea datorințelor ce devin tot mai grele, tot mai număroase pentru un învățător român din această țară.

Recița-montană, în Oct. 1910.

Petru Bandu.

Dela dieta țării. Mercuri, în 26 Octombrie a ținut ședința dieta ungară. După comunicările făcute din partea președintelui camerei, s'a născut o scurtă discuție pe tema neparticipării deputaților croați, aleși în delegațiune, la ședințele acesteia, apoi ministrul de comerț a prezentat câteva proiecte de lege, și în urmă s'a sculat ministrul de finanțe și a prezentat *budgetul anului viitor*, făcându-și întâi cunoscutul eseu financiar. *Budgetul* nu e încheiat cu deficit, și suma tuturor erogatelor e trecută cu 1,672 milioane de coroane, iar a venitelor e arătată astfel, ca să rămână un excedent de 49.827 coroane. Cei pricepători spun, că *budgetul* trebuia să fie încheiat cu cel puțin 50 milioane cor. deficit, în urma risipei de bani făcută de guvernul coaliției; dar ministrul de finanțe a restabilit echilibrul astfel, că a preliminar la dările directe, la venitele căilor ferate, la poșta, la monopolul tutunului, cu un cuvânt la toate izvoarele de venit, cu mult mai mari sume decât erau cele de până aci. Acum rămân numai, ca guvernul să le și încasaze!

Dela conferențele învățătoarești.

Protopopiatul Sibiiu.

Ședința I.

Amăsurat circularului Ven. Consistor arhidiecezan din 19 August v. a. c. nr. 9581 ș. c. învățătorii din protopopiatul Sibiiului s'au întrunit în conferință învățătoarească în zilele de 8 și 9 Octombrie v. în edificiul școlii centrale din Sibiiu.

Învățătorii prezenți 46, absenți 3 (între cari un post vacant).

Ședințele au fost onorate prin prezența dlor profesori seminariali: Dr. Aur. Crăciunescu, Dr. N. Bălan, A. Bratu, V. Stanciu, E. Todoran, T. Popovici, Dum. Comșa (prof. pens.), de protopresb. pens. I. Droș și preoții tractuali: C. Băca, I. Boiu, E. Cioran, I. Demian, I. Druhora, N. Manițiu, G. Modran, T. Modran, Tr. Petrișor, R. Platoș, I. Piso, I. Roman și Tr. Scorobet, dintre cari unii prezenți la toate ședințele.

Inspectorul reg. a fost reprezentat prin dl subinsp. Korodi.

Obiectele conferinței puse la ordinea zilei prin convocatorul P. On. oficiu protopresb. dto 30 August a. c. nr. 339 au fost dezbătute și pertractate în 4 ședințe.

Deschiderea conferinței — în absența dlui protopresb. tractual Dr. I. Stroia — o face la orele 8 s. m. dl asesor consis. L. Triteanu prin un frumos cuvânt ocașional ascultat cu deosebită plăcere. (L-am publicat întreg în numărul trecut. R)

Conferința, amăsurat instrucției e-date la 17 Septembrie 1909 nr. 5483 ș. c. se constituie alegându-și președint: Moise Frățilă, notari: E. Popescu și I. Dopp, bărbați de încredere: C. Popa și Nicolae Iordan.

Intrându-se în ordinea de zi se țin trei lecțiuni practice cu elevii școlii centrale, anume:

1. Szeben vármegye lakosainak foglalkozása mint beszédanyag, ținută cu elevii din cl. III. prin Ioan Iancu.
2. „Capilaritatea”, temă practică cu elevii din cl. V., ținută prin Nic. Suma.
3. „Grăul”, lecție practică, ținută cu elevii din cl. V., de Aurelia Săvoiu.

La lecțiunea de sub 1. iau cuvântul E. Popescu, C. Popa, T. Căliman, Moise Frățilă și asesorul Triteanu, după ale căror observări conferința constată, că tema în genere a reușit destul de bine, dar prelegătorul s'a prea estins la analiză, încât s'a pierdut mult timp cu aflarea ideilor a-perceptivă, respective cu cele ce trebuiau să știe copiii din lecțiunile precedente.

Aici dl asesor Triteanu din prilejul unei ordinațiuni ministeriale mai nouă, arată cum interpretează ministerul de culte predarea limbii maghiare în școlile cu limbă de propunere nemaghiară, spunând că numai esența are să se predea la cele 4 obiecte: aritmetică, geografie, constituție și istorie și în ungurește; tractarea obiectului are să se facă pe larg în orele respective de limba română, iar în orele de limba maghiară numai esența celor tractate românește are să se spună și ungurește.

Această deslușire a fost primită cu deosebită bucurie.

Trecându-se la lecția de sub 2 vorbesc: T. Căliman, E. Popescu, C. Popa, prof. Bratu și asesorul Triteanu. Reasumându-se cele observate de vorbitori se constată, că autorul n'a mănecat dela un fenomen sau întâmplare din natură, cum e spre exemplu părete umed, apoi că autorul nu a întrebuințat la demonstrare toate țevile capilare, ci numai două și

după o scurtă asociere a și esit cu regula capilarității, care însă n'a fost potrivită numindu-se însușire, de oarece suirea apei este provocată de păreții țevilor corpurilor din natură, deși apa n'o face din puterea sa proprie.

La tema de sub 3 vorbesc: C. Popa, E. Popescu și prez. Frățilă, cari arată că tractarea s'a făcut după treptele formale, copiii s'au ales cu puțin cunoștințe, fiindcă s'a luat prea mult material, care trebuia distribuit în unități metodice și nu toate despre grău și deodată, căci aceasta este o neputință a se face într-o singură lecție.

Ședința II.

Present și dl protopop Dr. I. Stroia.

Se pune la ordine: „Dare de seamă asupra cărților de cetire din limba română folosite în școlile noastre populare”, de E. Popescu.

Acesta, în elaboratul său lucrat cu temeinicie, arată atât cele două curente sau principii (realist și idealist), după cari sunt compuse cărțile de cetire existente, cât și recerințele ce au să întrunească cărțile de cetire în școala populară.

Arătând scaderile unora dintre manualele mai vechi și mai des întrebuințate în școlile noastre, scoate la iveală ca cele mai bune și pe unele cari țin seamă, atât de recerințele pedagogice, cât și de trebuințele practice ale școlii, precum și de pretenșiunile statului. Acestea sunt manualele de Dr. I. Stroia și soții și manualele de N. Sulică.

Se observă, că autorul asupra manualelor de acest fel, întocmite de prof. sem. dl Dr. P. Șpan, nu s'a estins în darea sa de seamă, până la completarea lor. (Având până acum manuale numai pentru an. I. și II.)

De altcum elaboratul acesta s'a decis să se publice.

În legătură cu acest obiect își desvoaltă părerea mai pe larg dl protopresb., care arată câte pedeci a avut să învingă la compunerea manualelor din chestiune. Spune, că dacă în adevăr manualele de dânsul și soții apar mai bune, cauza este și în aceea, că a combinat cele două curente pedagogice, cari se manifestă la compunerea manualelor de cetire (idealist și realist). Își exprimă totodată și regretul, că învățătorii nu colaborează și nu dau autorilor de cărți nici un sprijin în nici o direcțiune.

Dl asesor Triteanu ar dori ca manualele de cetire — dacă s'ar putea — să fie un fel de biblie pentru școlari, de care să se poată folosi copilul și după anii de școală, să cuprindă material din cei mai distinși prozători și poeți ai neamului nostru.

Urmează dare de seamă asupra cărților de cetire din limba maghiară folosite în școlile noastre populare, de I. Dopp.

După cetirea acestui elaborat lucrat cu priopere s'a deschis discussiune asupra lui, la care au luat parte: C. Popa, E. Popescu, prof. Comșa, preotul G. Modran, asesorul Triteanu și T. Căliman. Se constată, că dintre toate manualele de limba maghiară câte sunt (și multe sunt) nici unul nu satisface recerințelor. În fine se primește propunerea, ca învățătorii: C. Popa, E. Popescu, A. Barbu, I. Iancu și S. Borșan până la conferința proximă să prelucreze materialul anului I. în lecțiuni practice.

Teofil Căliman cetește operatul său referitor la punct lit. a) din circularul consistorial nr. 9581 ș. c. intitulat: Herbert și educațiunea prin instrucție de Gabriel Compayre, tradusă de Const. Damianovici.

Autorul într'un stil ușor ni-a redat cuprinsul opului și ni l-a resomandat spre cetire.

Ședința III.

Membrul C. Popa cetește: „Darea de seamă despre starea învățământului în protopopiatul Sibiiu în anul școlar 1909/10”. Raportul se ia la cunoștință, iar pentru vizitarea școlilor în anul curent se emite o comisie din învățătorii: C. Popa, A. Barbu și I. Dopp, care va avea să ra porteze despre starea învățământului la conferința proximă.

Membrul comisiei permanente M. Frățilă cetește: „Darea de seamă despre activitatea extrașcolară a fiecărui învățător din tract”, lucrare compusă pe baza rapoartelor speciale dela învățătorii. În această dare de seamă s'a constatat, că unii învățătorii desvoaltă activitate frumoasă și afară de școală. Aceasta credem, că le va servi de îndemn și celorlalți, cari după cum s'a amintit în raport esecolează într-o nepăsare condamabilă.

După unele reflexiuni făcute de C. Popescu, C. Popa și protopresb. Dr. Ioan Stroia, raportul prezentat se ia cu mulțumită la cunoștință. (Având a merge unii dintre învățătorii la comitat pentru a li se

da instrucțiune cu privire la conscrierea populațiunii, ședința se ridică la orele 10 a. m.)

Ședința IV.

Membrul I. Vițelariu prezintă operatul privitor la pct. 2 lit. c) Discuții relative la întemeierea de bibliotecă tractuale pedagogice centrale și a unei reviste pedagogice pentru întreaga metropolie. În jurul acestor două chestiuni se naște vie discuție, la care iau parte: Ș. Cioran, T. Căliman, I. Dopp, E. Popescu, S. Borșan, C. Popa, M. Bibu și protopop Dr. Stroia. În urmă se primește următoarele păreri: Ideea înființării unei bibliotecă pentru întreaga metropolie, se abandonează; dar se primește cu însuflețire propunerea de a înființa o bibliotecă tractuală, la care are să contribuie fiecare membru în anul acesta câte 4 cor., iar pe viitor câte 2 cor. anual la susținerea bibliotecii. Taxele au să încurgă până la finea lunii Iunie 1911. De ossar al bibliotecii se alege C. Popa, bibliotecar N. Iordan, iar de controlor T. Căliman.

Cu privire la revistă se decide ca Ven. Consistor să fie rugat a lua măsuri pentru înființarea unei reviste pentru întreaga arhidieceză, pe care să o aboneze toți învățătorii din oficiu.

În comisia permanentă se realeg: M. Frățilă, C. Popa și E. Popescu.

Protopresbiterul prezintă circularul consistorial, referitor la cărți oprite, mape, globuri strălne.

În fine recomandă opul: Lecții practice din Zoologie, de Radu Prișcu.

Pentru conferința anului viitor se statorește următorul program:

1. Studiul Religiei, de Maria Mosora.
2. Colectarea legendelor și tradițiilor o va face fiecare învățător. Aranjarea acestui material îl va face comisia constatătoare din: N. Iordan, I. Dopp și I. Imbăruș.
3. Dare de seamă despre mișcarea literară-pedagogică la Români, în anul 1910/11 de A. Barbu.
4. Zecii curății, lecție practică de O. Olariu și I. Vidrihgin.
5. Idee, zicere și desfacerea ei în cuvinte de A. Bărsan și I. Imbăruș.

Ca acestea agendele conferinței fiind eshauriate ședința se încheie, dorindu-ne bună revedere la anul. C. P.

Din protopresbiterate.

Conferința preoțească din tractul Geoagiu.

— Octombrie 1910.

Joi în 7/20 Octombrie a. c. s'a ținut în bună ordine conferința preoțească a acestui tract. A fost a doua conferință ținută sub conducerea noului șef tractual.

La orele 9 a. m. s'a făcut chemarea Duhului sfânt, la finea căruia preotul Petru Lula din Bobalna a rostit o predică contra beției.

Șeful tractual deschide apoi conferința, care constituindu-se se constată că lipsesc numai preoții: Dama din Teche-re, Glodean din Ardeu și Boca din Ceru-Băcăinți.

Se dă curs liber observărilor asupra serviciului și a predicilor și se constată, că au fost foarte succese. Părintele Lila a predicat cu destul efect, dovadă o bună priopere în ale predicării.

Se ceteșc ordinațiunile și rezoluțiile consistoriale, referitoare la conferința din anul trecut. În chestia cu zidirea caselor tractuale, P. Ven. Consistor Arhidiecezan recomandă preoțimel, să jertfească și din al său pentru zidirea acestor case.

Însuflețit de dorul de a ne vedea mâne poimâne adunați la lipsese noastre într-o casă tractuală, care să ne fie spre mândria noastră națională, părintele N. Todea din Almașul mic propune, ca fiecare preot să contribuie din al său cu 100 cor., plătite în deours de 5 ani, în rate de câte 20 cor. anual, iar învățătorii să fie invitați a contribui cu câte 50 cor. fiecare.

După desbatere meritorică, în care câțiva inși s'au distins prin o împotrivire neaplicabilă, neștiind a se însufleți pentru acest lucru, iar unul aruncând vorba grea, că „cine are lipsă de casă, să-și facă, căci el și a făcut dacă i-a trebuit” — conferința în fine, contra voinței alor 3—4 inși, a acceptat această propunere și s'a decis astfel, ca fiecare preot să-și dea obolul său la duocrea în îndeplinire a acestui lucru de mare importanță pentru tract. A urmat o disertație, ținută de părintele V. Păltinean din Rapoltul mare. Conferențiarul ne vorbește timp de o oră despre creștinism în raport cu cultura modernă. Rar ni s'a dat ocazia a asculta o

disertație așa de preț ca a părintelui Păltinean. Autorul a fost recerocat ca să-și publice lucrarea în „Revista Teologică”.

Urmează o pauză. Preoțimea, cu șeful tractual în frunte, iasă din biserică și trece într-o ospătarie pentru luarea prânzului.

La orele 3 d. z. se continuă conferința. Urmează părinte N. Maniu din Băcăinți, care vorbește despre condica parohială. Ne cetește istoricul parohiei sale, o frumoasă monografie cu care ne-a distras aproape o oră. La fine presidential face mărturisirea, că în tract abia la 3 preoți a sflat condică, dorește deo, ca pe viitor fiecare preot să introducă această carte, și să însemne în ea datele mai însemnate din parohie, în felul cum s'a auzit din graiul părintelui Maniu.

Vine la rând părintele Radu Jantea din Rapoltul-mic cu o disertație despre stupărit. Timp de peste jumătate de oră ne distrage într'un graiu limpede popular, vorbindu-ne despre albinărit și foloasele lui. A făcut bună impresie acest discours, iar încât pentru viitor părintele Jantea a fost recerocat, ca să ne arete și în practică acest ram economic.

Prezidiul raportează, că Reuniunea tractuală de înmormântare este acum înființată, și invită preoțimea să stărue pentru înscrierea membrilor la această reuniune de mare folos.

Erau deja orele 5 p. m., când președintele declară conferința de terminată, dorind să ne vedem cu bine la conferința anului viitor.

Un membru al conferinței.

Dela „Asociațiune”.

Apel.

Biroul „Asociațiunii” pentru literatura română și cultura poporului român, a adresat tuturor departămintelor și mai multora dintre fruntașii poporului român dela noi următorul apel:

Cel dintăiu așezământ cultural al poporului românesc din Ungaria, „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” împlinește în curând 50 de ani dela întemeiere. În curs de o jumătate de veac „Asociațiunea” a lucrat din răspuțeri pentru înaintarea culturală a poporului nostru și astăzi se poate mândri cu frumoase fapte împlinite, dintre cari amintim numai pe cele mai însemnate. De 40 de ani publică revista „Transilvania”, în care apar studii și cercetări prețioase din domeniul științei și literaturii. [Această revistă se trimite gratuit tuturor membrilor fondatori (cu taxa de 400 cor.), pe viața (cu taxa de 200 cor.) și activi sau orditari, (cu taxa de 10 cor. pe an) ai „Asociațiunii”]. De 25 de ani susține o școală civilă de fete cu internat în Sibiiu, care e cercetată în fiecare an de peste 100 de elevi din toate părțile locuite de Români. De 5 ani a clădit „Muzul istoriei etnografice”, în care se adună cu sârguință toate dovezile privitoare la trecutul și etnografia poporului nostru. Din fundațiunile ce le administrează împarte în fiecare an mai multe burse (stipendii) tinerilor, cari urmează școlile secundare și superioare. Pe lângă aceste, prin desfrământele sale, în număr de 60, cari cuprind aproape întreg teritoriul locuit de Români din Ungarie, se îngrijește de educația economică și culturală a poporului, aranjând prelegeri, conferințe, șezători literare, cursuri de analize și expoziții și înființând tot felul de însoțiri, de reuniuni și de biblioteci.

Numai din această schițare fugitivă se poate convinge oricine că „Asociațiunea” desfășură o activitate uriașă și de cea mai mare însemnătate pentru înaintarea culturală a poporului românesc din Ungaria. Cu toate acestea numărul oamenilor, cari o sprijinesc în străduințele ei frumoase, sunt foarte puțini. După o existență de 50 de ani, ea abia are cu totul 2000 de membri, ceea ce e un lucru din cale afară trist și rușinos pentru noi toți.

Apelăm deci la toți cărturarii noștri să și țină de o datorie și de o mândrie națională a se înscrie membri la „Asociațiunea”.

Cu cât se vor înscrie mai mulți membri, cu atât se va putea luca mai mult pentru înaintarea și întărirea culturală și economică a poporului nostru.

Ar fi de doric ca jubileul de 50 de ani să-l serbăm cel puțin cu 5000 de membri. Și dacă cărturarii noștri își vor face datoria, putem să ajungem într'un singur an la un număr și mai mare de membri.

Comitetul central al „Asociațiunii” în vremea din urmă și-a îndreptat atențiunea și asupra educației poporului dela sate. Și încearcă toate mijloacele pentru a face și pe țărani să se înscrie membri. De aceea a hotărât ca dela 1 Ianuarie 1911 să dea tuturor membrilor ajutorători, cari vor plăti înainte taxa de 2 cor. pe an, 10 br.

șuri și un Calendar. Broșurile din „Biblioteca populară a Asociațiunii” vor apărea regulat în fiecare lună, afară de lunile de vară, Iulie și August, și se vor trimite prin poșta tuturor membrilor Asociațiunii. Calendarul va apărea în luna Octombrie a fiecărui an și se va trimite gratuit membrilor Asociațiunii, iar celor ce nu sunt membri se va vinde cu prețul de 30 de bani.

Membrii ajutatori, cari vor plăti taxa de 2 cor. pe 1911, vor primi în fiecare lună următoarele broșuri:

1. Ioan Lupuș, neamului românesc de Dr. Ioan Lucaș.
2. Harap alb de Ioan Creangă.
3. Floarea Soarelui, legendă în versuri, de Ștefan Cacoveanu.
4. Cultura pământului, de Aurel Cosciuc.
5. Alexandria.
6. Cântecul bătrânești, de V. Alexandri.
7. Paterea însoțirilor de V. Osvadă.
8. Povestiri de Ioan Pop-Retegănuș.
9. Cultura pomilor de N. Iosif.
10. Asociațiunea — istoricul și ținta ei — de Octavian C. Tăslăuanu.

Iar în Octombrie 1911 vor primi „Calendarul Asociațiunii” pe 1912.

Alăturăm deci la acest apel o listă de abonament și rugăm mai ales pe preoții și învățătorii noștri să însoțim cât mai mulți tineri ca membri ajutatori ai „Asociațiunii”, cari vor fi considerați ca abonați ai „Bibliotecii populare a Asociațiunii”. Listele de abonament împreună cu sumele înasdate sunt a se înainta biroului Asociațiunii, Sibiu (Nagyseben, str. Șaguna Nr. 6) înainte de 1 Ianuarie 1911, ca expediția să se poată face la timp.

Sibiu, 15 Octombrie 1910.

Iosif St. Șuluțu m. p.
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu m. p.
secretar.

Fondarea Lojii tinerimii „Viitor de aur”

Duminecă în 23 Octombrie n. Loja „Andrei Șaguna Nr. 1” a Bunilor Templieri din loc a pus bază primei societăți de abținere, primei Loji pentru tinerime la noi Români de sub Coroana Stului Ștefan.

Spațioasa sală a „Reuniunii sodalilor români” — pusă la dispoziție pentru această Loje, — era țintă de tineri Templieri, cari nu se mai puteau sătura admirând felul de organizație al acestei societăți.

Ți se umplea sufletul de bucurie, văzând că acești tineri, aceste suflete curate neastine încă de auzul graiului nostru, dulce noastră limbă strămoșască, strănși la un loc, luându-și o obligație serioasă și plină de fegădueli pentru viitor: de a nu mai bea beuturi alcoolice, de a trăi abstinenți cântând cântări sărbătorești, vorbind vorbe așezate și serioase, sau citind din cărțile scriitorilor noștri.

Societatea aceasta fiind o ramură a marelui ordin al Bunilor Templieri a luat numirea de „Loja Tinerimii Viitor de aur Nr. 1”. — Un mare poet al neamului nostru a zis: „Viitor de aur Români are”. De aceste principii cred că au fost conduși și inițiatorii acestei Loji, tâlmăcind cuvintele în „viitor de aur Români are” — când au dat acestei Loji numirea de mai sus. Căci numai un viitor strălucit, un viitor de aur poate avea un tiner român, care își însușește faptele bune și folositoare, plăcute atât lui Dumnezeu cât și oamenilor, care se reține dela urâtul obicei, atât de răspândit în viața noastră, — dela obiceiul beuturii.

După fondare li s'a dat tinerilor învățături, cum trebuie să se poarte în societatea omenească, rostul ce l are societatea aceasta pentru tinerime, li s'a explicat în linii largi efectul stricătios ce-l au beuturile alcoolice asupra organismului omenească; cum cei mai mulți dintre tineri se bizuie că ei beau și nu li-i nimic, numai cât bătrânețele nu sunt așa îngăduitoare, și pe omul care nu și-a știut păstra sănătatea în tinerete, făcând abuz de beuturi spirituoase, îl trânteste la pat din cauza slăbirei creierului sau ale picioarelor, de nu mai este deasupra năcașului niciodată.

Toți folositorii cu luare aminte aceste învățături ascultau și la despărțire fiecare a plecat mângâiat sufletește și cu spirta hotărâre de a nu mai bea beuturi frumoașe, dând exemplu și altora despre frumoașă lor hotărâre de tineri Buni Templieri.

E. M.

NOUȚĂȚI.

Nou membru fondator. Dl. *Antoniu Mocsonyi de Foen* din Bulciu s'a înscris între membrii fondatori ai Societății pentru fond de teatru român, achitând taxa de 200 coroane.

Răscumpărare. Preacuvioșia Sa Dl. *Dr. Ilarion Pușcariu*, Arhimandrit, Vicar arhiepiscopesc, a donat pentru masa studenților dela școalele române din Brașov 50 coroane, ca răscumpărare pentru felicitări de ziua sa onomastică.

Călătorie de studiu. Medicul sibian, dl. *Dr. N. Iltu*, a călătorit la Frankfurt și la Berlin, cu scop de a studia celebrul preparat 606 al profesorului Ehrlich.

Numirile oficiale de localități din comitatul Solnoc-Dobâca au fost stabilite de ministrul de interne pe baza §-lui 3 al Art. de lege 4 din 1898. Ordinațiunea ministerială are data de 8 Ianuarie 1910.

Adunare de învățatori. Reuniunea învățătorilor dela școlile de stat primare și civile din comitatul nostru își ține adunarea generală în Sibiu Sâmbătă, în 29 Oct. în sala de ședințe dela casa comitatului. Seara se va da o producțiune festivă în teatrul orașului sub protectoratul dlui comite-suprem Fr. Walbaum.

Episcop suspendat. Din Varșovia vine știrea, că guvernul răsese a suspendat pe episcopul romano-catolic *Czeplak* pentru activitatea sa politică. Episcopul *Czeplak* a rostit în lunile din urmă mai multe cuvântări bisericești, în care mintirile de interne a aflat agitate. O comisiune trimisă de guvern cercetează acum afacerea episcopului suspendat.

Caz de moarte. A răposat în Elveția în etate de 82 de ani *Enric Dumant*, întemeietorul societății *Crucea roșie*. Născut dintr'o familie bogată, s'a ocupat de tiner cu ideea așezămintelor umanitare. Pe timpul războaielor din 1859 a plecat ca om particular pe câmpul de luptă din Italia. A înființat pe cheltueala sa o mică trupă sanitară, în să fie de ajutor celor răniți. A văzut în Italia mii de soldați răniți și muribunzi. Experiențele sale câștigate în război l au îndemnat să lucreze mai departe pentru a întemeia o instituțiune internațională în scop de a veni în ajutor soldaților răniți sau îmbolnăviți în război. Pentru realizarea scopului său a călătorit mult, a scris, a agitat, a ținut prelegeri, sacrificându-și toată averea. În sfârșit, în toamna anului 1862, s'a intrunit în Geneva o conferință, ca să se ocupe cu propunerile lui Dumant. În anul următor 16 reprezentanți ai guvernelor au semnat tot în Geneva actul despre înființarea *Crucei roșii*. Din societatea aceasta fac parte astăzi 19 state. Dunant a obținut mai multe premii pentru meritele sale, între altele a primit în 1901 împreună cu *Frideric Passy* cel dintâi premiu Nobel pentru pace.

Ploi torențiale în Italia. Săptămâna aceasta o mare furtună s'a deslășuit în golful Neapolului. Apa a inundat străzi și câmpii. Marea a sguđuit puternic și vasele cele mai mari. Câteva comune au suferit considerabile câciuni. Localitățile Casamicciola și Ischia au avut mai ales pagube grozave, de câteva milioane de lire. Guvernul a trimis trupe de ajutoare în părțile inundate.

„Parseval” în călătorie. Balonul dirigibil „Parseval” al armatei noastre comune a făcut o călătorie dela Fischamend până la Budapesta. Duminecă dimineața pe la 9 ore s'a ridicat în aer, având în gondola sa patru militari, și a sosit după o călătorie de 4 ceasuri la Győr, făcând în acest timp 130 de kilometri. În ziua următoare pe la amiază fiind vântul cevași mai slab decât dimineața, „Parseval” și-a urmat călătoria din Győr la Budapesta, unde a sosit către seară fără alt incident, decât că a răscălit câteva timp în apropierea capitalei, până ce s'a lăsat pe câmpia dela Rákos, unde era așteptat. Balonul s'a întors Mercuri la Fischamend urmând aceeași direcție.

Moartea regelui siamez. Din Bancoo, capitala regatului Siam, se veștește moartea regelui *Ciulalongcorn*. Regele siamez, care moare în vârstă de 55 ani, a făcut mai multe călătorii în Europa și, întors acasă, a răspândit cultură apuseană în țara sa. Intre reformele sale capitale se numără desființarea sclăviei, reducerea poligamiei, și alte multe îmbunătățiri.

Calendarul arhiepiscopesc pe anul 1911 a apărut în Tipografia arhiepiscopescă din Sibiu cu un cuprins bogat și variat. Prețul este cel obicinuit de 80 fileri. Vom reveni.

Hymen. Domnul *Romulus Mermazan*, ales preot în Stăeni, absolut al teologiei din Sibiu, s'a logodit cu dșoara *Victoria Bogdan*.

Afacerea Crippen. Miss *Neve*, amanta lui Crippen, a fost achitată de curtea cu jurați din Londra. — Esecutarea lui Crippen s'a fixat pe 19 Noembrie.

Al 166-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a plătit ajutorul statutar după răposatul membru Ana Mhălțanu n. Simțion, soție de învățător. Aceasta este al 166-lea caz de moarte în sânul Reuniunii române de înmormântare sibiene.

Serviciul de voluntar în armata noastră. Conform declarațiunii ministrului de război *Schönaich*, serviciul de un an al voluntarilor nu se va desființa. Se vor introduce, cu toate acestea, mai multe schimbări, și anume: serviciul de voluntar la infanterie se va face exclusiv pe pesesele statului, iar la cavalerie și artillerie rămâne obiceiu de până acum; se desființează examenul de capacitate, care îndreptățește estăzi pe cei ce n'au terminat o școală medie să servească în calitate de voluntari.

Umor englez. La câteva săptămâni după căsătorie Bob face o vizită bătrânului său unchiu neînșurat. „Și zici, că te-ai însurat, dragă Bob?” — „Da, unchiule!” — „Spune-mi, știe soția ta să fearbă, să cosse, sau alte lucruri casnice?” — „Nu știe d'astea chiar nimic, noi avem servitorime pentru toate lucrurile; dar, să vezi, prin ce m'a cucerit soția mea cu desăvârșire: are, te rog, o voce minunată, și ca o păsărică îmi cântă toată ziua.” — „Omul, oare nu era mai bine să-ți fi cumpărat un canar?”

Mulțămită. Subsemnatul, adăncmișcat de buna primire de care am fost împărțit din partea inteligenței române, a corpului profesional în frunte cu dl prof. de muzică *Iacob Mureșan* și a junimei studioase dela institutele de învățământ din Blaj — cu ocazia concertului aranjat de mine în Blaj, pentru bunul sprijin moral și material îmi exprim pe calea aceasta, cea mai adăncă mulțămită. Oana, la 27 Octombrie, 1910 *Vasile Tudor*, elev al „Vetrei luminoase”.

Constituire. Societatea de lectură „Inocențiu Micu Clain” a teologilor din Blaj și-a ales pentru anul 1910/11, următorul comitet: Președinte: *Alexandru Lupescu*, teol. a. IV., Vice-președinte: *Teodor Groza*, teol. a. III., Secretar: *Longin Corcheș*, teol. a. IV., Cassar: *Nicolae Vescan*, teol. a. III., Controlor: *Ioan Crișan*, Bibliotecar: *Emil Tătar*, teol. II., Vice-bibliotecar: *Vasile Cerghizan*, teol. a. I. Arhivar: *Ioan Pop*, teol. a. III. Notar: *Romul Moldovan*, teol. a. I. Eponimi: *Ion Alexandru*, s. III. și *Virgil Brătălean*, a. I. În comisia literară: *Ion Brad* și *Ștefan Suci*, teol. an. IV., *Ioan Codrea* și *Ioan Fătu*, teol. an. III., *Pompiliu Boer* și *Leonte Opriș*, teol. an. II., *Ioan Bozdog* și *Valer Crișan*, teol. an. I. Conducătorul corului și al orchestrei: *Ioan Bacău*, teol. an. III.

La fondul Victor și Eugenia Torășianu pentru înzestarea fetelor sărace, al „Reuniunii meseriașilor sibieni”, au mai dăruit: *Victor Maniu*, frizer, 1 cor.; *George Babeș*, sodal pantofar, 35 bani; *Laurențiu Boldor*, măștră măsar (Sebeșul său), 1 cor.; *Emilian Stoica*, inv. (Gurărului), 50 bani; *Nicolae Borcia*, măștră vâșitor de mobile (Săliște) 1 cor.; *Istomie Buștea* învățăcel faur, (Ilia), 50 bani; *Ana Popovici*, preoteasă (Sășăuși), 4 cor.; adv. *Dr. Ștefan Lădey*, pentru fisa sa Maricora 5 cor. și *Petru Mihălțan*, măștră pantofar în amintirea mamei sale Ana n. Simțion, 1 cor.

Teatru german. Societatea teatrală a dlui director *Leo Bauer* își începe reprezentațiunile Duminecă în teatrul orașenesc din Sibiu. Se va da Duminecă, d. a. la orele 3 piesa „*Der Herr Senator*”, iar seara la orele 7 „*Das Konzert*”, și luni seara „*Schuld und Sühne*”. Din ansamblul dlui Bauer fac parte de astădată câteva puteri foarte bune, cunoscută publicului sibian de mai înainte, și unele puteri noi, cărora le-a mers vestea, că sunt escelente.

Te fură și te njură. Chiar așa am pățit cu „Foia Poporului” din loc. Fiindcă i-am spus, că nu se cuvine să numească „coloane năvoade” coloanele ziarului nostru, pe cari le-a utilizat din belșug în trecut, ne înjură, în numărul de astăzi, aproape pe o coloană, mai rău ca la ușa cortului. Nu ne surprinde. Actualul redactor al „Foii Poporului” a ieșit doară din școala „Tribunei”; și în rapoartele pe cari le-a trimis în toamna anului trecut ziarului arădan despre serbările din Sibiu, ne-a dat probă destulă despre destoinicia sa în a fi „cuvincios”. Dar nu numai ne înjură, ci ne și amenință „Foia Poporului”. Mai încet domnilor. Căci avut-am noi de luptat și cu bălauri, ca G. Barițiu, I. Slavici, Eugen Brote, și alții, și cu toți am dus lupta cu cinste până în sfârșit. Vom putea deci să ne războim și cu piticii de astăzi, fie oricât de „oțărâți”!

Afișul în vechime. În ruinele dela Pompei pe o columnă lată a unei porți s'au găsit mici fride, care au servit odată pentru anunțiri. Pe locul acesta erau anunțate reprezentațiile teatrale și alte petreceri. Dacă nu mai era loc, vechiul afiș se spoia cu var, ca să se poată scrie altul nou. De aici vine numele latin *album*, care înseamnă anunțare.

Mulțămită.

Fiindu-ne cu nepuință să le mulțămim în particular tuturor număratoarelor noastre rude, amici și binevoitori, cari în zilele grele de durere ce ne-au năpustit prin moartea iubitei noastre fiice *Aurelia*, ne-au mângâiat prin graiu viu sau în scris, — îi rugăm să primească cele mai sincere mulțămiri.

Moeciul sup., (Bran) 26/X 1910.

Familia Țișca.

Curs de cântăreți la Orăștie.

Pe baza ordinului Ven. Consistoriu Nr. 5491 B. s. 1909. deschidem curs de cântăreți pe timp de 5 luni începând din 2/15 Noembrie 1910 până la 2/15 Aprilie 1911.

În acest curs se primesc tineri adulți dela 15—25 ani gr. or., cari au absolvat cursurile școlilor populare rămași la economie și meserie, ca prin aceeași să împodobim bisericile noastre cu cântăreți buni, instruați regulat.*

Obiectele de propunere sunt:

1. Cele 8 glasuri ou troparele și antifonele lor, precum și podobiile acestor glasuri.
2. Rânduiala vecerniei, utreniei și liturghiei, presorise de sfinții 3 ierarhi Vasilie, Grigorie și Ioan gară de aur.
3. Irmoasele și priceșele din Dumineci și sărbători.
4. Tipicul — sau știința cum are cantorul de a pune la rând în biserică aceste cântări în Dumineci și sărbători.

Texa pentru instruire în aceste cântări e de a se solvi de părinții elevilor participanți, cu câte 6 coroane lunar, anticipative la mâna instructorului conducător al acestui curs.

Tinerii cari voiesc a fi primiți la curs au a se înștiința la subscrisul oficiu înainte de începerea cursului, — și la prezentare a dovedi prin atestat dela oficial parohial că, au purtare morală bună, și îi recomandă spre a fi primiți cu atât mai vârtos că, la finea cursului, ei vor fi examinați din cântările indicute și vor primi după examen atestat, cu care vor fi îndreptățiți a compete la posturile vacante de cântari, la bisericile noastre dela arhiepiscop și altele în sensul legilor bisericesti în vigoare.

Orăștie, 12/25 Octombrie 1910.

Vasile Domșa
protop.

Cărți și reviste.

Antialcoolul nr. dubla 5 și 6 pe Sept. și Oct. 1910 cuprinde: Alcoolul și apa. Alcoolismul și oftica, de Sofia Nădejde. Din testamentul unui potator. Influența alcoolului în poezia pop. Alcoolismul, de N. Mihulin. Vești din străinătate. Dela Bunii Templieri, și altele.

Revista asociației generale a învățătorilor din România, nr. dublu 3—4 din Aug.-Sept. 1910 cuprinde: Primejdia alfabetizării. Congresul din Constanța. Din viața școlii române din Ungaria. O operă de sprijinit. Un pericol național. Cursuri de vară, — și alte articole de învățământ, economie și literatură.

Poșta redacției.

Dlul *Ioan G. Olteanu* în O. S. Dacă e trecut în lista parohienilor ou drept de alegere, poate să fie ales și dacă nu e de față la actuala alegeri.

* Notăm că și dintre tinerii gr. cat. se primesc cari se vor anunța.

Nr. 563/1910.

(432) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate se scrie concurs din nou cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Curtuișul mic**, salar de 600 cor. anume 200 cor. din repartitie pe popor, 100 cor. ajutor dela Preaven. Consistor. Arhidiecezan, iar restul din ajutor dela stat. Cuartir în edificiul școalei, 1/4 jugăr grădină și lemne de foc.

2. **Văleni**, salar de 600 cor. din repartitie pe popor. cuartir în edificiul școalei, 1/4 jugăr grădină.

După ocuparea acestor posturi se va regula salarul la suma recerută de noua lege școlară prin ajutor dela stat, pentru asemnarea căruia s'au înaintat deja rugărilor la dnul Ministru de instrucțiune publică.

Doritorii de a ocupa aceste posturi să-și înainte rugărilor instruite cu toate documentele recerute, în termenul indicat, la subscrierul oficiu protopresbiteral, iar pentru a se face cunoscuți poporului să se prezenteze la biserică în vre-o Duminecă ori sârbătoare.

Lăpușul unguresc, 11/24 Oct. 1910.

Oficiul protopresbiteral al Cetății de peatră în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasilie Duma
protopop.

Nr. 648/1910.

[410] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoarești în comunele mai jos însemnate se publică concurs repetit cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Blăjeni Criș-Grosuri** cu salar de 1000 cor. ovtar și grădină.

2. **Buceș** cu salar de 400 coroane, ovtar și grădină.

3. **Grohot** cu salar de 300 coroane, ovtar și relut de grădină.

4. **Lunca** cu salar de 300 coroane, ovtar și grădină.

5. **Luncoiul-de-jos** cu salar de 300 cor., ovtar și grădină.

6. **Luncoiul-de-sus** cu salar de 300 cor., ovtar și grădină.

7. **Peștera** cu salar de 300 coroane.

8. **Prihodiște Tatărești** cu salar de 300 cor., relut de ovtar și grădină.

9. **Rabița** cu salar de 400 coroane, ovtar și grădină.

10. **Săliște** cu salar de 300 coroane, ovtar și grădină.

11. **Șesuri** cu salar de 300 coroane, ovtar și relut de grădină.

12. **Tomnatic** cu salar de 400 cor., ovtar și relut de grădină.

13. **Mihăleni** cu salar de 200 cor., ovtar și grădină.

14. **Scroafa** cu salar de 300 cor., relut de ovtar și grădină.

Pentru întregirea salariilor la școalele de sub 2-14 până la suma recerută prin noua lege școlară sau cerut ajutor dela stat și în caz de încuviințare cei instituiți vor beneficia de aceea întregire.

Cvinvenalele se vor scooti numai după serviciu neîntrerupt la aceste școale.

Cei aleși vor fi îndatorați a prevedea instrucțiunea în cursurile de toate zilele și în cele de repetiție eventual în școala de repetiție agronomică, a instrua pe elevi în cântările bisericăști, ai conduce în Duminecele și sârbătorile de peste an la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice. A prevedea instrucțiunea din religie în toate clasele.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul în termenul deschis și pentru a se face cunoscut poporului să se prezenteze într-o Duminecă ori sârbătoare la biserică spre a cânta.

Brad, la 22 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasilie Dămian
protopresbiter.

Nr. 33/1910 T.

1-4

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de conducător la **Librăria arhidiecezană în Sibiu** se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Dela reflectanți se recere:

a) Cunoștința limbilor: română, germană și maghiară în scriere și vorbire.

b) Cunoștință practică în afaceri de librărie.

c) Viață morală neescepționabilă.

d) Să fie liber de miliție.

În ofertele instruite cu documentele de sus, petenții să-și precizeze și pretensiunea de salar, — având a se adresa: **Comisiei admin. a Librăriei arhidiecezane în Nagyszében.**

Postul e de ocupat cel mult până la 1 Ianuarie n. 1911.

Comisiunea administrativă a Librăriei arhidiecezane.

Nr. 373/1910. of. prez. (419) 3-3

Concurs din oficiu.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a III-a **Baba**, din protopresbiteratul Deș, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima lui apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B., pentru întregirea dotațiunei preoțești dela stat.

Concurenții au ași așterne rugărilor lor concusuali instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis indicat mai sus la oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. român Deș, și a se prezenta în termenul și după modul prescriș de regulamentul parohial în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică din această parohie, pentru a cânta și predica, eventual a celebra stânta liturgie.

Deș, 25 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Deș.

Teodor Herman
protopresbiter.

Nr. 402/910. (390) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III **Almașul mic** și filia **Archina**, protopresbiteratul Deve, să publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cuprinse în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile sunt a se înainte subsemnatului oficiu. Concurenții se pot prezenta înaintea poporului în biserică, pe lângă observarea dispozițiilor din regulamentul pentru parohii.

Deva, 16 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Deva în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Prea Veneratului Consistor Arhidiecezan dto 20 Mai 1910 Nr. 5526 Bis., comuna bisericășă gr. or. filia **Buruene**, protopresbiteratul Deva, comitatul Hunedoara, dă în întreprindere — edificarea bisericășă sale — pe cale de licitațiune publică minuendă — ce se va ținea la 24 Octomvrie 1910 st. v. la casa epitropului Andronic Magda în Buruene.

Prețul de strigare este de 7635 coroane 67 fileri.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din mătara Chiscadaga.

Licitații au să cepună vadiu — de 10% din prețul de stigare — în bani gata sau hârtii de valoare.

Comitetul parohial își rezervă dreptul, de a da — în întreprindere zidirea — ace-

luia dintre licitanți, în care află mai multă garanță.

Chiscadaga, la 25 August 1910.

Nicolae Popovici paroh. **Nicolae Bodig** epitrop.

Magda Androni
epitrop.

Nr. 452/910. Vidi:

(416) 3-3 **Dr. Ioan Dobre**
protopresbiter.

Nr. 271/1910. (418) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericășă de clasa I **Vidra de sus** din protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Venitele sunt cele arătate în coala B. pentru întregirea dotațiunei preoțești dela stat, din care va da un ajutor anual resignatului preot.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute la subscrierul oficiu până la termenul cuvenit și să se prezinte în biserică, spre cunoaștere.

Viitorul paroh va avea să dea un ajutor de 300 coroane anual deficientului preot Vasile Gomboș până va fi acesta în viață.

Câmpeni, 29 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Câmpenilor.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 659/1910. (411) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III-a din **București** se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea venitelui preoțeșc dela stat.

Fiitorul paroh va avea să plătească anual, conform mandatului espres și repetit al Consistorului arhidiecezan dto 27 Iulie a. c. Nr. 8208 Bis. din dotațiunea sa deficientului preot Petru Pop, până va fi în viață, suma de coroane 300.

Competenții au a-și așterne rugărilor instruite conform normelor din vigoare la oficiul protopresbiteral tractual și să se prezinte pe lângă prealabila încunoștințare a protopresbiterului într-o zi de Duminecă ori sârbătoare la biserică pentru a cânta respective celebra și cuvânta.

Brad, la 25 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nr. 660/1910. (412) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. a III-a din **Căraciu** să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Competenții au a-și așterne cererile de concurs la adresa oficiului protopresbiteral concernent, instruite în senzul normelor din vigoare și după prealabila încunoștințare a protopresbiterului a se înfățișa în biserică până inclusive 8 zile înainte de alegere pentru a cânta respective oficia și cuvânta.

Brad, la 27 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nr. 322/1910. (430) 2-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a **Bătrâna**, în protopresbiteratul Dobra, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Alesul paroh are să se conformeze §-lui 26 din Regulamentul pentru parohii (ed. din 1909).

Cererile concursuale provăzute cu documentele necesare sunt a se înainte subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Dobra, la 1 Octomvrie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al Dobrei în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioșif Morariu
protopop.

Căutam

pentru exploatările noastre forestiere un silvicultor, care să fi absolvat o academie silvică, care să cunoască bine limba germană și să fie de naționalitate română. Postul în chestiune urmează a fi ocupat la 15 Martie, cel mai târziu la 1 Aprilie 1911. Oferte, în cari să se arate și pretențiile de salar sunt a se adresa la

„Lotru“,

societate anonimă rom. pentru exploatare de păduri Brezoii-Vâlcea (România).

(431) 1-2

Croitorie de dame.

Se recomandă pentru confecționarea costumelor pentru dame și fete, toilette, bluze și jachete după cele mai nouă jurnale, lucrare la potriveală și solid.

Mitzi Blesch

(400) 3-3 Sibiu, Neustiftg. Nr. 5.

Noi primim:

Prelucrarea unei matrațe cor. 5 —
Prelucrarea unui divan „ 10 —

Horger & Kepp

atelier de tapiserie

Str. Ureului 27, vis-à-vis de Mân. Ursulinelor.
(414) 4-10

Birou de informație.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în **Budapesta** un

Birou de informație.

Orice informație referitor la petițiile înaintate la ministerii, Curie, judecătorii etc., orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în decurs de 2-3 zile, ori și mai puțin, rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Fac mijlociri comerciale, comande etc.

Taxa de informație 3 cor. și spesele de postă pentru răspuns.

(375) 6-10

L. Olariu,

Budapesta, Lajos utca 141 III/19.

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „Vatra luminoasă“ înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

FRAȚII NEMÉNYI:**Grand-Hotel „Savoy“**

Budapesta, József-körut. Telefon: 154-08. Hotelul cel mai nou, mai modern și de primul rang al capitalei, situat în centru. 120 odăi. Saloane de cetit și conversat. **Încălzire centrală cu aburi.** Odaie de scaldă. Lift. Vacuum cleaner. **Apă caldă și rece în fiecare odaie.** Legătură cu tramvaiul electric, către toate gările. **Prețuri moderate. Serviciul cel mai conștientos.**

(361) 14-17

La
Librăria arhidiecezană
 se află de vânzare
Octoihul-mare
 cu litere cirile.
Prețul cor. 25.—.

Picăturile de stomach ale lui Brády
 cu
Maica Domnului de Mariazell
 ca marcă de scutire
 de aceia numite „Picături de stomach de Mariazell”, sunt probate în decurs de 30 ani și aflate ca cel mai bun mijloc contra ori ce fel de greutate la mistuire, arsură în stomach, constipație, dnrere de cap și stomach, colică, insomnie, anemie și galbinare etc.
 Se găsește în farmaci cu prețul — 80 bani și C. 1-40. 6 sticle cu C. 5— 3 sticle duble C. 4-50, trimite franco fabricantul C. Brády, farmacia „La Regele Ungariei”, Viena I. Fleischmarkt I. Depot Nr. 241. — A fi cu atenție la marca de scutire cu Maica Dnui de Mariazell, embeloge roșie și subscriere ca aici pe clișeu. (37) 10—15

Medic român în Karlsbad.
Dr. Enea Nicola
 dela facultatea din Viena
 dá consultațiuni în Karlsbad,
 casa „Billroth” lângă Sprudel.
 (387) 75—

Mii
 de scrisori de mulțumită!

Pentru cor. 3-50
 trimit 1 minut orologiu veritabil argint Gloria Anker-Rem., merge exact 36 ore, cu cutie frumos gravată, cu lanț frumos argintat sau aurit, pentru numai cor. 3-50. Mai de parte ofer 1 orologiu veritabil aurit cu 14 carate aur, pentru 36 ore Anker-Remont, cias de șvitere prima cu lanț aurit cor. 5—. Trei ani garanție în scris pentru fiecare orologiu. Trimite prin ramburs
S. KOHANE
 I Casă pentru export de oroloage de șvitere
 Krakau Nr. 137.
 Pentru cele neconvenabile se returnează banii.
 (374) 6—10

Anunț de noroc!
 Câștigul cel mai mare ev. 600,000 M.
 Câștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea
Șanselor de câștig
 garantate de statul Hamburg marel loterii de bani în care
9 mil. 841,476 Mărci
 cu siguranță trebuie câștigate!
 Câștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:
Mărci 600,000
 anume:

Mărci 560,000	Câșt. principale à Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
"	" 10,000

 ș. a. m. d.
 In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige.
 Câștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.
 Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg M. 6 (K 7)	Jumăt. de los M. 3 (K 3-50)	Sfert de los M. 1-50 (K 1-75)
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------

 Planul oficios de tragere provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco
 Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.
 Câștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în
2 Noemvrie.
Samuel Heckscher senr.
 Cassă de bancă în Hamburg 36.
 A se rupe aci.
 Coupon de com. cătră Dl Samuel Heckscher senr Cassă de bancă, Hamburg 36.
 Trimiteți-mi { un los întreg à M. 6— (K 7—)
 " de jum. à M. 3— (K 3-50)
 " un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)
 Adresa:
 Suma o primiți alăturat Prin mandat postal Ridicați-o prin ramburs } Ce nu corespunde a se șterge.
 (409) 4—14

Se caută agenți cu porviziune.

 Se caută agenți cu porviziune.
ORIG. „CHRISTOPH“!
 Motoarele pentru uleu crud
 Benzin, Motoarele cu petrolu și Locomobilele stau azi în primul rând.
 Numele „CHRISTOPH“ e o garanție.
 Resultatul unor încercări și experiențe de 75 ani. Cereți catalog dela
B. DENES, spec. de motoare
 Budapesta V., Lipót körút 15.
 (39) 10—19

Fabrica drezdană de motoare
 societate pe acții.
 Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a Germaniei.

 Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele
Motoare și Locomobile
 cu benzin, uleu crud, gaz, petrolu,
 precum și
 Motoare cu tragere de gaz.
 Noutate surprinzătoare!
 Generator cu tragere de gaz universal.
 Cheltuieli de mănare: circa pe oră și putere de cai mare 1 filer.
 Depositar general:
Ignác Gellért & Comp.
 Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12—91.
 Garanție foarte bună. — Condiții de plată favorabile.
 (408) 3—26

THE CAMPBELL
 renumita fabrică engleză de motoare, liferează cele mai bine construite și durabile
Motoare și Locomobile
 cu Benzin
 Uleu crud
 Gas . . .
 cea mai ieftină
 cea mai sigură
 cea mai nelimpedecată
 Prețuri eftine. Condiții favorabile de plată. Garanție în toată privinta.
 Agent general:
Korányi Victor, BUDAPEST, VI., Liszt Ferencz-tér Nr. 9.
 Telefon 64—64. (380) 5—26

A ieșit de sub tipar și se află de vânzare:
„Calendarul Național” pe 1911.

E fără țăreche între Calendarele române dela noi! Prin mulțimea chipurilor sale minunate, și cari nu se pot găsi nicăiri aiurea, „Calendarul Național” de pe 1911 e cel mai frumos și mai interesant între toate Calendarele românești! Iată câteva lucruri ce se găsesc în el:
Vederea orașului Davos, din care marele Vasile de Stroescu a trimis în anul acesta o jumătate de milion coroane ca dar pentru ajutorarea culturii române în Ardeal și Ungaria!

Casa în care a locuit V. Stroescu în Davos, și din cari a trimis minunatele sale daruri! E un palat mareț cu 5 rânduri, care e sfințit și ajuns pentru noi istoric, prin darurile ce din ael palat s'au revărsat spre noi.
Scrisoarea dlui V. Stroescu cătră „Libertatea” când redacția l-a rugat să-i deede fotografiile. Insași scrisoarea e fotografată și așa e dată în Calendar, că fiecine vede slova'lui Stroescu, scrisoarea mâinii lui insași! — Și alte vederi din Davos.
 Apoi vederea hotelului „Palace Hotel” din Montreux, la marginea lacului de Geneva, în Elveția, loc minunat la care s'a dus marele nostru binefacător după ce a plecat din Davos.

Dela Montreux dsa a mers la Baden-Baden, în Germania și din Baden-Baden și-a luat foarte frumoase fotografii (chipuri) ale bisericii românești din acel oraș de departe a lumii streine! E o biserică scumpă zidită de fostul Domn al Moldovei Mihalach-Vodă Sturza de pe la 1844—45. Mulți Români nici n'au mai auzit de ea, de cum s'o fi văzut!

Di Stroescu a avut marea bunătațe a descrie însuși pe sama „Calendarului Național” al nostru acea biserică și a ne trimite atât chipul ei din afară, cât și chipul mareț al iconostasului și al unei statue (monument) din lăuntru ei. In „Calendarul Național” pe 1911 cetitorii află descrierea făcută de însuși dl Stroescu, a acestei foarte frumoase biserici românești din depărtatul oraș nemțesc.

In acelaș Calendar cetitorii află fotografiile dlui Vasile de Stroescu așa cum era el la vârsta de 32 ani (chip până acum ne-dat de nici o foaie dela noi!), apoi cum era la 40 ani și cum la 48 ani.

Tot aci chipul inginerului **Aurel Vlaicu** cel de care atâta se mândrește azi neamul românesc; chipul **mașinei lui de sburat**, chipul lui în **sbor pe sus**, când abia se vede cât o pasere, și apoi: chipul **casei părintești** alui Vlaicu; chipul curții părinților lui, cu tatăl, mama, fratele Ion (cel cu care Aurel a trântit „comitetul” prin curent electric în curtea lor), sora lui, toată cinstita familie Vlaicu stând pe prispă înaintea casei și înaintea porții, — chipuri cari iară nu le-a mai arătat nimenea și nu se pot găsi aiurea, fiind ele fotografate anume pentru „Calendarul național”!

Tot acest Calendar aduce:
Chipul când Stefan-cel-mare ară cu Polonii prinși în jug locul unde i-a bătut în Codrul Cosminului, făcând o poiană nouă în mijloc de codru, botezată de atunci „**Dumbrava-Roșie**”.

Chipul când **capul lui Bathori** Principele Ardealului bătut de Mihai-Viteazul, e adus de Săcui înaintea lui Mihai pe tipsisie!

— și alte multe chipuri și cetiri foarte interesante naționale, aduce „**Calendarul Național” pe 1911.**

Prețul lui **40 fileri!** — Ceice cumpără dela 10 exemplare în sus, capătă după fiecare 10 exemplare plătite deplin. 50 (două) pe de-asupra, gratis. La cumpărări mai mari, rabat extra.

A se trimite banii la: **Administrația „Libertatea”**
 în Orăștie (Szászváros).
 (422) 1—3
 Fără bani nu să trimit Calendarele nimănu!

De inspectori școlari de stat recoman-
dat și în mai mult ca
100,000 de exemplare
 întrebuintat este
Koós-Goldiș
Abecedar
maghiar
 prețul 40 fil. A șasea edițiune, în anul 1908 apăcută și aprobată.
 Cu aceasta și cu „**A doua carte**” (a 3-a edit. 1910) prețul 40 fil. și a dat profulindenea ușor și cu mult progres instrucțiune în limba maghiară.
 Exemplare despre cărți române pentru școlile populare și medii din edițiunea lui Zeidner stau gratis la dispozițiune.
H. ZEIDNER, BRASSÓ

Cărți nouă.
 Barcianu, Dicționar român-german, ed. IV-a, legat cor. 7-60, broșat 6—
 Carlyle, Eroii 2—
 Deller, Gertrada Baumgarten . . . 3-50
 Ettinger, Sfaturi cătră mame . . . 1-50
 Eminescu, Articole politice . . . —80
 Ghibu, Der moderne Utraquismus oder Die Zweisprachigkeit in der Volksschule 2—
 Ghibu, O călătorie prin Alsacia-Lorena, Țara și școlile ei . . . —75
 Ghibu, Ziaristica bisericească la Români 2—
 Heyse, Prisonierii —30
 Locke, Câte-va idei asupra educațiunii 1—
 Martig, Psihologie pedagogică . . 3-50
 Matthias, Pedagogie practică . . . 2-50
 Pestalozzi, Leonard și Gertrudo Popu, Conceptul juridic de națiune-naționalitate în Ungaria . . . 2—
 Ufer, Introducere în pedagogia lui Herbart 1—
 Se pot comanda dela:
Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Ușurintă
copilărească
 e spălatul cu săpun
Schicht
 căci el curăță și albește, totodată cruță toată osteneala și încordarea
 (423 a) 1—2

Vindecă beția,

înainte de ce bețivul vatămă legea.

Scapă-l înainte de ce alcoolul îi ruinează sănătatea, pofta de muncă și averea, sau înainte de ce moartea face imposibilă scăparea.

Alcolinul e un surogat pentru alcool și ajută, ca beutorul să se scârbească de beuturi alcoolice.

Alcolinul e cu totul **nestricăcios** și ajută atât de intensiv, încât și marii beutori nici când nu recad.

Alcolinul e cea mai nouă invenție a științei în direcția aceasta și același a scăpat mii de oameni din lipsă, mizerie și ruină.

Alcolinul e un preparat ușor de descompus, care de ex. femeia îl poate pune în dejunul bărbatului său, fără ca el să observe ceva. În cele mai multe cazuri respectivul nici nu înțelege, de ce nu mai poate suporta spirtul, ci crede că beutura prea multă e cauza acesteia, tocmai cum anumite mâncări le urăști, dacă le-ai gustat prea mult.

Alcolinul să-l de-a fiecare tată fiului său, studentului, înainte de ce cade la examen, și dacă nu e aplicat spre beutură, totuși alcoolul îi strică creierul. În general toți cari n-au destulă putere de voință de-a se reținea dela beuturi alcoolice, să ia o doză de Alcolin. Același e cu totul nestricăcios. Respectivul își conservă sănătatea și cruță mulți bani, cari altcum îi cheltuiește pe vin, bere, rachiu sau liquer. (387) 7-10

Preparatul Alcolin costă **10 cor.** și se trimite după solvire anticipativă sau prin ramburs numai prin:

Alcolin Institut, Copenhaga 1877 Danemarca.

Epistolele sunt a se franca cu 25 b., cartele postale cu 10 bani.

O vai!

La tusă, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani

Deposit general și de expedare:

O să mă înec de această tusă rea!

Farmacia „Reichspalatin“
Budapesta, VI, Váci-körút 17.

Pastilele de piept ale lui EGGER m'au scăpat repede!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Priessel, Au- (367) 6-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacia.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chie și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măstru croitor, Sibiu, Str. Cîsnădiei Nr. 30,

pentru că el le croiește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [94] 44-52

Telefon 172.

Nu întârziati

a lua parte la a 27-a loterie de clasă ces. ungară ce se începe cu clasa I.

Colectura principală

JULIUS FRIEDE & Co.

SIBIU
Str. Cîsnădiei 1

BRAȘOV
Str. Mănăstirii 36

recomandă pentru **clasa I.** a cărei tragere va avea loc în **17 și 18 Noembrie**

$\frac{1}{8}$ los original	$\frac{1}{4}$ los	$\frac{1}{2}$ los	$\frac{1}{1}$ los
cu preț oficial de cor. 1.50	3.-	6.-	12.-

Fiecare comandă se execută imediat, însă numai contra trimiterii banilor înainte sau prin ramburs.

Checuri postale și planuri de joc se pun la dorință franco la dispoziție.

(417) 2-4

La NAGYENYED
Com. Alsófehér

se adresează, cine dorește a și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori
arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuț, fructe cu boabe, paeți, etc.

Vițe altoite

(calitate superioară) viță europeană și amer. cu și fără rădăcini.
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER u. Comp
Pomicultura

Călcâiele de gomă

totuși sunt cele mai bune!

(362) 6-25

Se găsesc în tot locul.

Vinuri excelente!

Telefon Nr. 185.

Excelente vinuri de **Ménes-Magyarád** garantat natural curate, în sticle.

Vin de masă per litru	K	—70
Schiller	"	—60
Risling	"	—80
Bacator	"	1.—
Vin roșu	"	1.—
Muscattell	"	1.—
Tokaj de Somorodin per $\frac{1}{2}$ litru	"	1.40

Inclusive darea de consumație.

La cumpărare mai mare cu prețuri en gross.

Oferez:

Lemne de fag pentru foc, prima tăiate și netăiate.

Leopold Neumann,
Strada Cîsnădiei 16, str. Bruckenthal 9.

(127) 16-26

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (278) 5-52

Clopotele găurite

o invenție proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

